

[Hartling.]

hverken kuede eller mundlamme. Når man overskuer det korps af chefer, souschefer og programredaktører, som præsenteredes for os den 1. april, så kan man ikke tro, at de alle blot er en samling lydige slaver i et eneherkende programudvalgs hånd. Jeg kan i hvert fald ikke tro det.

Så vidt jeg forstår, drejer debatten sig om, hvorvidt radiorådets programudvalg på forhånd skal godkende de lagte programmer eller programudvalget bagefter skal kritisere de udsendelser, som radiocheferne på eget ansvar har tilrettelagt. Altså, som man har udtrykt det, om radiorådets programudvalg skal være dirigerende eller kontrollerende. Jeg synes så afgjort det sidste. Jeg tror, at folk har godt af at få et ansvar, og jeg mener, at radiorådet skal administrere og med hensyn til de daglige programmer kontrollere, at de almindelige retningslinjer bliver fulgt, jfr. § 5, stk. 2, hvor der står, at rådet fastsætter de almindelige principper og er ansvarligt for, at udsendelserne er af alsidig, kulturel og oplysende art.

Så vidt jeg kan se, er det omhandlede spørgsmål slet ikke med i lovgivningen, hvor der blot fastslås, at der skal være et programudvalg. Det har man også i Norge f. eks., men her er det af kontrollerende art. Det forekommer mig rigtigt, at programudvalget lovfæstes, men når der står, at dets kompetence fastsættes i radiorådets forretningsorden, som undervisningsministeren skal udfærdige, så kan der nok være grund til at spørge den højtærede undervisningsminister om, hvad han har tænkt sig at skrive i denne forretningsorden. Det gælder jo her om at sikre en rimelig ordening, der kan arbejdes under, og at sikre den alsidighed og det niveau, som alle ønsker.

Det tredje principielle spørgsmål, som jeg vil berøre, drejer sig om § 1 i lovforslaget, hvor det fastslås, at Danmarks radio har eneret på såvel radio som fjernsyn. Det forekommer mig, at der er al grund til at undersøge nøje, om det lader sig gøre at opretholde dette statsmonopol, og om det er

rigtigt at forsøge at opretholde det. På forhånd vil man ud fra en liberal tankegang altid sætte spørgsmålstegn ved monopoler, men det må erkendes, at der er områder, hvor et statsmonopol er rimeligt. Det er nu spørgsmålet, om det er rimeligt på radioens område.

Lad mig for klarheds skyld slå fast, at vi anerkender det som en rimelig fællesopgave i samfundet at lave en statsradio, en alsidig statsradio ønsker vi at bevare. Vi anser det videre for rimeligt at opkræve en radioafgift til at drive denne fælles radio for, og vi synes, det er et godt princip, at radioens økonomi skal hvile i sig selv, altså at afgiften skal betale udgifterne ved driften af statsradioen. Men spørgsmålet er, om den skal have monopol, om man altså skal forbyde privatmand at forsøge sig. Det siger sig selv, at en privatradio naturligvis, om jeg så må sige, skal overholde færdselsreglerne, d. v. s. den må ikke være til gene for anden modtagelse af radio eller fjernsyn. Jeg har ingen sagkundskab på det tekniske område, men det må vel kunne oplyses under udvalgets arbejde, om privat radiospredning bør hindres, simpelt hen fordi der ikke er plads til den, uden at den forstyrrer andre. Men hvis der er plads, hvorfor så hævde en eneret for statens radio?

Man siger, at en sådan privat radio er farlig, den kan sprede ting, som staten ikke er tjent med, eller at den kommer til at arbejde på et rent underholdningsniveau. På mig virker disse argumenter ikke overbevisende. Kan en monopolradio ikke også være farlig? Er det ikke farligt for folkestyrets sundhed, hvis kun en bestemt avis får lov til at udkomme f. eks. i en strejkesituation? Ud fra almindelige frihedstanker må man hævde, at statsradiofonien skal være ledet af et folkevalgt styre; men man må også ud fra disse tanker sætte et spørgsmålstegn ved berettigelsen af monopol. Når man taler om det jævne niveau, om de mange reklamer, som virker irriterende o. s. v., må man ikke glemme, at det vigtigste udstyr på et radioapparat måske til